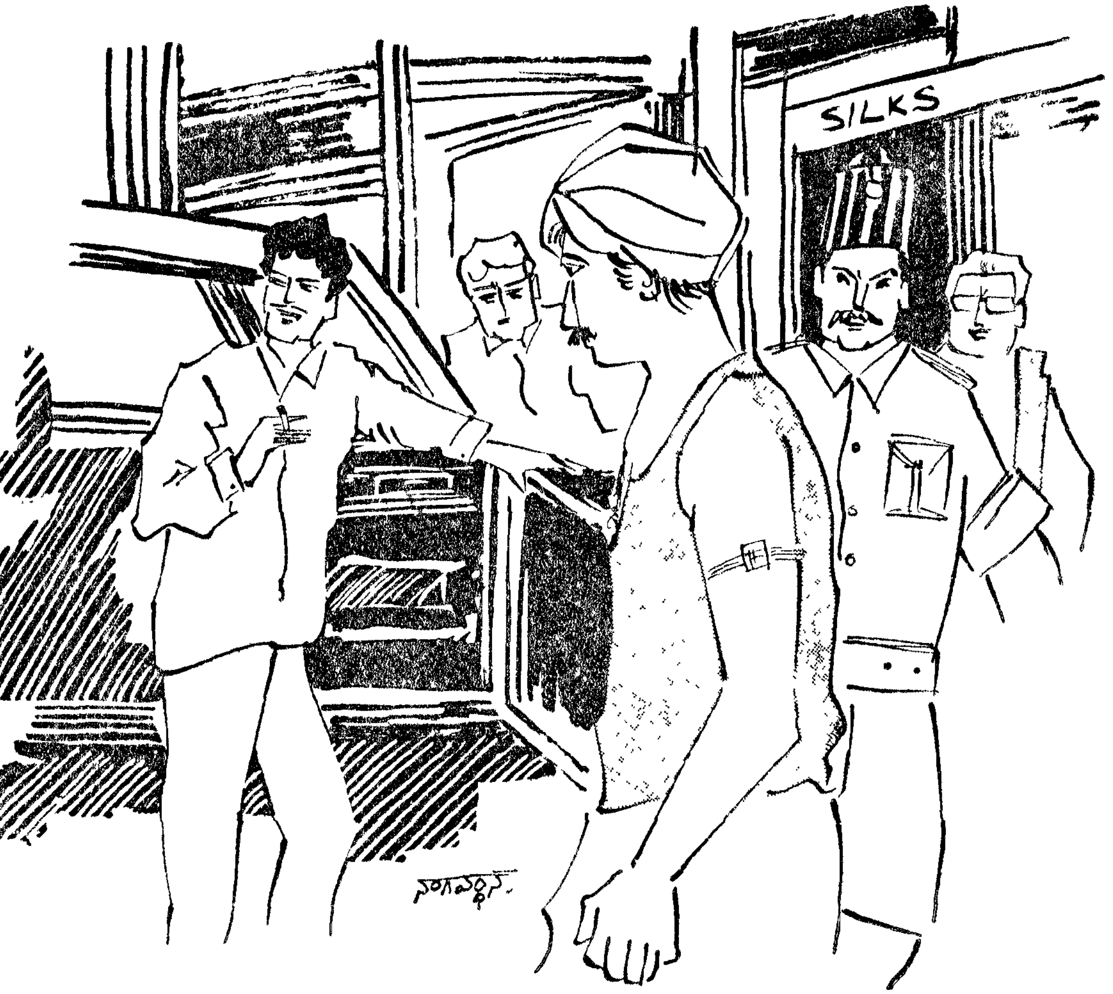

్రావు ఇంటివైపు కారు మళ్ళించాడు. సదానందం లాటి (క్షరీమీద లక్షలుఖర్చుపెట్టే వాళ్ళకు ప్రియ మిత్రుడు. మనిషిగా అందగాడు, మనిషిగా బ్రతికి వున్న రోజుల్లో ఏదో ఆఫీసులో మేనేజర్‌గా వుండే వాడు. ఇతరమార్గాలు తొక్కకుండా- వచ్చినజీతం తింటూ చాలాకాలం గుర్తింపులేకుండా బతికాడు. లక్షలమీద నడిచే బిజినెస్సుకోసం రెండొందల యాభై జీతంతో చెమటోడ్చి పనిజేసి యజమానికి డబ్బుసంచులందించాడు. తన శ్రమతో యజమాని కులకడం కొన్నాళ్ళుపోయాక పరాత్పరరావుకు నచ్చలేదు. ఎంతకాలమైనా తను కోరుకున్న జాలీ బ్రతుకు తను నమ్ముకున్న నీతినియమాలు, తన డిగ్రీ చదువూ చేకూర్చలేవన్న నిజం అతడు తెలుసు కోగానే తన బ్రతుకు కొకప్లాను వేసుకొన్నాడు. ఆ ప్లాను సఫలుపర్చడానికి అడ్డంగా నిలిచివున్న నీతిని తక్షణం విడిచిపెట్టాడు. సులువైన మార్గంలో పైకి రావడానికి సమయంకోసం కాచుకున్నాడు.

ఆ సమయం కాంతి సాంగత్యంతో అతనికి లభించింది. కాంతి అసలుపేరు పూర్వాశ్రమంలో పుష్పకాంతమ్మ. సెకండరీగ్రేడు పంతులమ్మ. ప్రేమలాటిదేదో పరాత్పరరావునూ కాంతమ్మనూ బంధించి వాళ్ళను దంపతుల్ని చేసింది. "సిన్మాల్లో ట్రై చెయ్యలేదు గాని - చేసి వుంటే ఈ మూడు భాషల్లో నేనే టాప్ ఆర్టిస్టునై వుండేదాన్ని" అన్న మన స్తత్వం ఆమెది. కాలు మీద కాలేసుకుని, సీటు వెనక్కి వాలి - జారిపో తున్న షిఫాన్ పైట సరిచేసుకుంటూ- ఆపిల్‌ముక్క కొరుకుతూ ఇంగ్లీష్‌పిక్చర్ చూడ్డానికి వెళ్లాలన్నంత గొప్పకోర్కెలున్నాయామెకు. ఆ కోర్కెలు ఫలిం చడం కోసం - ఆ జీవితం పొందడం కోసం — కాంతమ్మ ఏ పనైనా చెయ్యగలదు. శీలం - మాన మర్యాదలు - స్త్రీల కట్టుబాట్లు ఆమెకు వంటింటి స్త్రీలు మాట్లాడే విషయాలుగా కనుపిస్తాయి. కనుక ఈ విషయాలు ఆమె నెప్పుడూ బాధపెట్టవు. ఆమె ఆత్మ స్థయిర్యాన్ని సడలించ లేవు. పరాత్పరరావు — కాంతమ్మా ఒకే ఆశయం కోసం ఒకే త్రోవలో పయనిస్తున్నారు గనుక, వాళ్ళిద్దరి మనసులు కలసి వాళ్ళు ఆదర్శదంపతులయ్యారు.

"కోర్కెల కోసం మాన మర్యాదలు వదిలేసిన స్త్రీకి మొగుడైన సిగ్గులేని మగవాడు మహారాజ యోగకుడౌతాడు" అని అలా పైకొచ్చిన ప్రముఖులు మంటాపథంగా చెప్పిన విషయం పరాత్పరరావు జీవితంలో నిజమైంది. నాలుగు రోజుల్లో ఈ అంద మైన జంట అందరిలోనూ సంచలనం కలిగించింది. జంటిల్ వుమెన్ రావునూ, జంటిల్‌మన్ కాంతినీ లైక్ చెయ్యడం ప్రారంభించారు. పరువుతో బాటు పరాత్పరరావు ప్రారంభించిన చిన్న బిజినెస్ ప్రముఖుల చలువవలన పెద్ద బిజినెస్ అయికూర్చుంది. అందుచేత ఇప్పుడు కలక్టర్‌గారు ట్రాన్స్‌ఫరైనా, మంత్రిగారు వూళ్లోకివచ్చినా పరాత్పరరావు ఇంట్లో డిన్నర్ జరిగితీరుతుంది. అతనందరికీ తలలోని నాలుక. అలాగే బంగారు పిచ్చిక సదానందంకూడా. కాంతి - సదానందానికే డియరెస్టు ఫ్రెండు.

సదానందం అదృష్టం బావుంది. పరాత్పరరావు ఇంట్లోనే వున్నాడు. కాంతి కళ్ళతోనే తన నిష్ప హాయతను వెలిబుచ్చింది. సదానందం గినాటుకు

టిలోపలే అణిచివేసుకొని పరాత్పరావుతో అర్థం లేని విషయాలు నాలుగు మాట్లాడి అతనిచ్చిన బ్రాందీబాటిల్ కారులో వేసుకుని క్లబ్బుకి బయల్దేరాడు.

* * *

అదే సెంటర్లో - ఓ చిన్న బట్టల షాపులో-

పదిరూపాయల చీరను దీనంగా - సిగ్గుగా - అయిష్టంగా ప్రాధేయపడి ఎనిమిది రూపాయలకు బేరంచేసి తన జేబులోవున్న ఎనిమిదీ యిచ్చేసి చీర పట్టుకుని బయటకొచ్చారు గురుమూర్తిగారు.

గురుమూర్తిగారు హైస్కూలు టీచరు. కష్టపడి రోజల్లా భావి పౌరులకు పాఠాలు చెప్పకొస్తున్నందుకు ఫలితంగా ఆయనకు చాలీ చాలని జీతం - సాధారణంగా రావడం అలవాటైన గుండెనొప్పి- కృంగదీసే బ్లడ్‌ప్రెషరూ బహుమతిగా ఇచ్చిందాయనకు ఉద్యోగం.

ఆయనకు ఎడుగురు సంతానం 'చిన్నకుటుంబం- స్వర్గదాయకం" "తక్కువమంది పిల్లలతో మీ భవిష్యత్తును తీర్చిదిద్దుకోండి" "మీ కష్టాలకు సమాధానం ఫామిలీ ప్లానింగ్"- ఇలాటి కుటుంబ నియంత్రణ నినాదాలు ఆయననూ, ఆయనభార్య శాంతమ్మనూ కదలించలేకపోయాయి. ముందు మంచిరోజులువస్తాయని నమ్ముతూండేవారు, పిచ్చి దంపతులు. "ఫామిలీ ప్లానింగ్" వుద్యోగుల్ని "బేబీకిల్లర్స్" అనేవారు గురుమూర్తిగారు. కాని ముందు రోజులు మంచివికావని తెలిసినప్పుడాయనకు మధ్యతరగతి కుటుంబంలో బాధ తెలిసి వచ్చింది. ఆయన పెద్దకూతురు పండుగకు పుట్టింటికి వచ్చింది. అల్లుడికీ కూతురికీ బట్టలు పెట్టే స్థితిలో లేడాయన. అప్పటికే అప్పులు - ఆయన పరువునూ, ఆరోగ్యాన్ని పీల్చి పిప్పిచేశాయి. కాని బట్టలు పెట్టలేని స్థితిలో వున్నాడంటే తన కూతురు అల్లుడిదృష్టిలో ఇంకా పలుచన అయిపోవచ్చు. అందుకే కూతురికో చీర తీశారు. ఆయన బయటకొచ్చేటప్పటికి సత్యమూర్తి పేవ్‌మెంటుమీద కనబడ్డాడు.

"ఏం నాయనా? ఏమైంది??" ప్రశ్నించారు. గురుమూర్తికి, సత్యమూర్తి రోజూ చెప్పే పాఠాన్నే చెప్పాడు. "ఇవాళో పెద్దమనిషిని చూడబోతున్నాను నాన్నా! ఆయనక్లబ్బునుండి ఇంటికి పదకొండు గంటలకు వస్తారట. ఈ సారి దొరుకుతుందన్న నమ్మకంతో వుంది నాన్నగారూ!" అన్నాడు.

నిట్టూర్చి ముందుకు సాగారు గురుమూర్తి. వెనుకనుండి సత్యమూర్తి తండ్రిని చూశాడు. కష్టాల బరువు చెట్టంత మనిషిమీద స్వారీ చేస్తుంటే కృంగిపోయి నడుస్తున్నాడాయన. ఆయన కేభై యేళ్ళు. సత్యమూర్తి కిరవై అంటే తను అలాంటి జీవితమే యింకా కనీసం 30 ఏండ్లు ఈ భూమ్మీద గడపాలనే ఆలోచన వచ్చేటప్పటికి సత్యమూర్తికెక్కడలేని నీరసం పుట్టుకొచ్చింది.

బియ్యే పాసైన సత్యమూర్తి నిరుద్యోగి. లక్షలాది నిరుద్యోగుల్లో అతనొకడు. కిలో పంచదార, బియ్యం అప్పుడొరికినా ఆశ్చర్య పడలేంగాని, ఈ రోజుల్లో ఒక వుద్యోగం సులభంగా దొరికిందంటే - అతగాడికి పూర్వజన్మ సుకృతం లాటిదేదో వుండివుండాలి. ఇంటర్వ్యూలకు వెళ్తున్నాడు. నిరుద్యోగ సమస్యనుగూర్చి వుద్యోగులు - పదవిలో వున్నవాళ్ళు వుపన్యాసాలు యివ్వడం వింటూనే వున్నాడు. అన్యాయంగా ఎస్సెల్సీ ప్యాసుకాలేని వాళ్ళు - అర్హతలు లేనివాళ్ళు సెలక్టవడం చూస్తూనే వున్నాడు. పెద్ద వుద్యోగానికి తగినట్టు ముందు మదుపు పెడితే వుద్యోగాలు రకమని దొరకడం చూస్తూనే వున్నాడు. తనుమాత్రం డబ్బు మదుపు పెటలేక, రికమెండేషన్లు తెచ్చుకోలేక కేవలం అప్లికేషన్ ఖాతాలు ముక్కలు పడేస్తూ-ఇంటర్వ్యూ నాటకాల్లో ఎక్‌స్ట్రా వేషాలు వేస్తూనే వున్నాడు.

తన బ్రతుకంటే అసహ్యం వేసింది సత్యమూర్తికి. తనలాటి కుర్రాళ్ళెందరో సెంటర్లోకొచ్చి దర్జాగా బాతాఖానీ వేస్తూంటారు. వాళ్ళు చేసుకున్న పుణ్యమేమిటో అర్థంగాదతనికి. స్నేహితులెందరో నేడు ఉద్యోగాల్లో వున్నారు. వాళ్లు కన్పిస్తే తప్పుకుంటాడు మూర్తి. లేకపోతే కన్పించే ప్రతి ఒకడూ అడిగే మొదటిప్రశ్న "ఏం చేస్తున్నావ్?" అని:— ఏం జెయ్యటంలేదంటే వాళ్ళు చూపించే

వాంఛ

ఎనభై యేళ్ళ అవ్వను మనుమరాలు యిలా ప్రశ్నించింది.

అవ్వా! స్త్రీకి వాంఛలు ఎప్పుడు ఉడిగిపోతాయ్?"

"ఏమో! నాకుతెలియదు చిట్టీ!" అన్నది అవ్వ!!

సానుభూతి, వ్యంగ్యమైనజాలి భరించలేడు.

సరైన పోషణలేక ఇరవై ఏళ్ళకే ఎండిపోయిన శరీరం, దిగులుతో క్రుంగిపోయిన మనసు, లోతుకుపోయిన కళ్ళు, లొటుకుపోయిన బుగ్గలు, మాసిన బట్టలు, ఈ రూపంతో ఎవరికంటబడ్డా కుచించుకుపోతాడు మూర్తి.

తనూహించినవన్నీ ఆలోచించుకుని ఆనందించడానికి అలవాటు పడిపోయాడు మూర్తి. అందమైన కారు, టెర్లిన్‌షర్టు, జేబులో వందరూపాయలనోటు, గార్డెన్‌లో చికెన్ బిర్యానీ, సిన్మాలో పైనసీటు, చేతికి వాచీ. ఇలాటి కధల్లో చదివినవి, రోడ్డుమీద చూస్తున్నవి, జీవితంలో తనకు అలవిమాలినవి, పగటికలలు కనడం నేర్చుకున్నాడు, అలాటి పగటి కలలో అతనికెనలేని ఆనందం లభిస్తుండేది. అందుకే వుద్యోగంకోసం కొన్నిమైళ్లు రోజూ తిరుగుతున్నా అతనికి అలసట అన్పించేదికాదు. తన లోకంలో తను లక్ష రూపాయలొస్తే ఏ బిజినెస్ చెయ్యాలి? ఏ కారు కొనాలి? అని ఆలోచిస్తూ మైళ్ళు నడిచివెళ్ళి పోయేవాడు.

జేబులు తడుముకున్నాడు మూర్తి. జేబులో ఐదు పైసలు దొరికాయి. ఐదుపైసల విలువెంతో సత్యానికి బాగా తెలుసు. మెల్లిగా ఓ కిళ్ళీ కొట్టుకెళ్ళి అరటిపండు కొనుక్కుతిని - ఓ పెద్ద హోటల్‌కెళ్ళి మంచినీళ్ళు తాగాడు. తర్వాత మామూలుగా పేవ్‌మెంటు ప్రక్కన నిలబడి అద్దాల్లోనుంచి కనబడుతోన్న వస్తువుల్ని-రిక్షాల్ని - కార్లని, కూల్‌డ్రింక్ షాపుల్లో ఐస్‌క్రీమ్ తింటున్న అప్సరసల వానిటీబాగ్‌లను చూస్తూ కాలం గడప సాగేడు నిరుద్యోగి సత్యమూర్తి.

ఆశ చిత్రమైంది. అది మనిషిలో మానవత్వం మంటగలుపుతుంది. కాని ఒక్కోసారి తనమీద విరక్తికలిగిన మానవుడిలో జీవం పోస్తుంది. పాపం లేక ఎంతోమంది 'ఆశ'తో బ్రతుకుతున్నారు. ఏనాటికైనా తనకో వుద్యోగం వచ్చి రకమని ప్రమోషన్ వచ్చి- తనూ జీతం ఇంట్లోయిచ్చి టెర్లిన్‌షర్టు వేసుకొని - ఎస్కిమోలో కాఫీతాగి - బయటకొచ్చి బర్కిలీ సిగరెట్ వెల్గించుకొనే రోజులు రావా! అన్న ఆశతోనే సత్యమూర్తి బ్రతుకుతున్నాడు.

సిన్మాల్లోనూ, కొంతమంది ద్వారా ఆడవాళ్ళ - ప్రేమ - ప్రేమలోని తీపి - ప్రేమించిన స్త్రీ ప్రియుడికై ప్రాణాలివ్వడంలాటి విషయాలు సత్యమూర్తిని ఎంతగానో ఆశ్చర్య పరిచాయి. తలచుకోవడానికి విషయాలు ఎంత తియ్యగా వుంటాయి. కాని ఇవి నిజంగా జరుగుతాయా! బహుశా అలా జరిగే వాళ్ళందరికీ వుద్యోగాలుండి వుంటాయి! స్త్రీ ప్రాణాలు యిస్తుందా ప్రియుడికోసం!! తననూ ఎవరన్నా ప్రేమించి-ప్రాణాలు అక్కర్లేదు-వుద్యోగమిప్పిస్తే బావుణ్ణు!!

ఆవులించాడు మూర్తి. టైము తొమ్మిదిన్నర అయింది. సినిమాలు వదిలారు. మూర్తి జనాన్ని చూస్తున్నాడు. అందరూ నవ్వుతూ హడావిడిగా పరుగెడుతున్నారు. వీళ్ళందరికీ ఎవరిచ్చారో వుద్యోగాలు! ప్రతి ఒకడూ టెర్లిన్‌షర్టూ, ప్రతిఒకడి లోనూ ఆనందమే! ఈ రెండూ తన జీవితంలో తనకుమాత్రం లభింపవు.

మూర్తి దగ్గర్లోవున్న సినిమాహాలుకు వెళ్ళి నిలబడి బయట బోర్డులోవున్న బొమ్మలుచూశాడు చాలాసేపు. తర్వాత తనకు వుద్యోగం ఇస్తానన్న పెద్దమనిషి యింటికి బయల్దేరాడు.

* * *

నరసింహులు బీడీ పారేసి చుట్టూ చూశాడు. సెంటరుకు బేరం తీసుకువచ్చి దాదాపు రెండు గంటలైంది. ఇంతవరకూ ఒక్క బేరం తగల్లేదు. అసలు ఈ రోజంతా దరిద్రంగానే వుంది. ఎవరో బస్తాలాటి మనిషి రిక్షా ఎక్కి దొరకని అడ్రసు కోసం వూరంతా తిప్పించి ఓపరప అర్థరూపాయి చేతిలో పెట్టి చాలుపొమ్మన్నాడు. అద్దె కట్టకపోతే రిక్షా ఓనర్ రంగారెయ్య వూరుకోడు నూకలకు డబ్బులివ్వకపోతే పెడితల్లి ఆకలితో మాడిపోతుంది. పావలా పంపుకోపోతే వాడిఒళ్ళు పులుసెక్కిపోతుంది. పొద్దున మంచిబేరంతగిలింది. ఊరు తెలియని పైకుర్రకడికి ఇరవై పైసల కిరాయికి. మైళ్ళు పూరుతిప్పి తీసుకొచ్చాడు. కాని అలాటి బేరాలు అన్నివేళలాదొరకవు.

"రిక్షా" అరుపు విన్పించి రిక్షా లాక్కుని పరుగెత్తాడు నర్సిమ్ములు. అప్పటికే పద్మాల్యాహాంటా ఆ మధ్యనున్న బేరగాడిని రిక్షాలు చుట్టుముట్టేశాయి.

"ఎక్కడికి బాబూ!" అంటూ...

"చౌసకెళ్ళాలి" అన్నాడతడు.

"ఎక్కండి" అన్నాడొకడు.

"కాదు - బేరం నాది - రండి బాబూ - నాను ముందొచ్చేసినాను" అన్నాడొకడు.

"నోర్మూయ్యండి యధవల్లాలా - నానే ముందొచ్చేసినాను." అన్నాడింకొకడు.

నర్శిమ్ములు ఆశతో అరిచాడు. "నాదే బేరం! నన్నే ఆ అయ్యో పిలిసిండు - ఎక్కండి బాబూ." ఆకలి పుమంట అతనిచేత ఆ అబద్ధం ఆడించింది.

రిక్షావాళ్ళకు ఘర్షణ పెరిగింది. మాటలు విసురుకుంటున్నారు. ఈ సంగతి గ్రహించి ఆ వ్యక్తి "నాకసలు రిక్షావద్దు - ఏమీ వద్దు" అని అక్కణ్ణించి వెళ్ళిపోయాడు. బేరంపోయాక వీళ్ళకి తెలివొచ్చింది. అనవసరంగా ఎవరికీ కాకుండా ఓ బేరం పోయిందన్న బాధ అందరిలోనూ కన్పించింది.

"ఎందుకురా గొప్పోడు మానెడ్డోడు. మన పంచోళ్లని నొక్కేత్తన్నాడు పైకి రానీకుంటా! అని ఆడిపోసుకుంటున్నాం - మనలోనూ వున్నారుగుంటోళ్ళు - మనలో ఒడికి ఆ బేరం వదిలేత్తే యేం? అబ్బే! ఆగేదం లేదు మనకా - బీదోడే ఇంకో బీదోడికి అడ్డుకొడుతున్నప్పుడు గొప్పోడేకో నేత్తన్నాడని యేడుపు దేనికి?" అన్నాడు రాఘవులు రిక్షా వెనక్కి తిప్పుతూ—

నర్శిమ్ములు మళ్ళీ యధాస్థానికి రిక్షా తీసుకొచ్చి నిలబెట్టాడు. ఎదురుగావున్న ఒడ్డికొట్టు కెళ్ళి సింగిల్ టీ త్రాగి ఏడీ వెలిగించి బండిమీద కూర్చున్నాడు.

నర్శిమ్ములు తాతతండ్రుల దగ్గరనుండీ పల్లెలో పొలాల్లో కూలీనాలీ చేసుకుని లక్షణంగా బ్రతికినవాళ్ళు కాని నర్శిమ్ములు తరం వచ్చేటప్పటికి రోజులు మారాయి. ఆ పల్లెటూళ్ళలో కూలీనాలీ చేసుకుంటూ బ్రతకడంకన్నా టౌనుకెళ్ళి కాకీబట్ట లేసుకుని ఏ ఫ్యాక్టరీలోనన్నా పనిచెయ్యవచ్చని - ఓ శుభముహూర్తాన (సింగడిపెళ్ళాం) పైడితల్లిని (లేవ) తీసుకుని బెజవాడ బండెక్కాడు. కాళ్ళరిగేట్లు తిరిగినా ఫ్యాక్టరీపని కాదుగదా కూలిపనికికూడా పోటీ ఎక్కువై దొరకలేదు. చేసేదిలేక రిక్షా అద్దెకు తీసుకుని తొక్కడం ప్రారంభించాడు. బాగా సంపాదించిననాడు లక్షణంగా తిని - సారా తాగి పడుకుంటాడు. లేనినాడు - మంచినీళ్లు తాగి - బూతులు తిడుతూ మంచంమీదపడి దొర్లుతుంటాడు.

నర్శిమ్ములుకు కార్లలో తిరగాలని గొప్పోడినవ్వాలని కోర్కెలు లేవు. సమాజంలో తన స్థితి ఎందుకిలా అయిందన్న ఆలోచన లేదు. అయితే అనేకమంది అతనిలాటి వాళ్ళ మీద కథలు, గేయాలు వ్రాస్తున్నారని అతనికి తెలియదు. కాని ఓట్లు పండకల్లో జరిగిన మీటింగుల్లో పెద్దోళ్ళు ఎక్కువ మీలాంటోళ్ళకంతా ముందు భద్రతబతుకు లున్నాయి. మీదే రాజ్యం - లేవండి - పరుగెత్తండి - అని ఏవేవో ఆవేశంలో అరుస్తూంటే ఒక్కముక్క అర్థంగాకపోయినా నర్శిమ్ములు చేతులు పేలేట్లు చప్పట్లుకొట్టి - రాఘవులు వై అనమంటే ఓపిక వున్నంత వరకూ జై అని అరచి ఇంటికెళ్ళిపోయి గంజితాగి పడుకున్నాడు.

తనకు జీవితం మారట మేమిటో అర్థంగాలేదు నర్శిమ్ములికి మొట్టమొదట. అయితే రాఘవులు నర్శిమ్ములికి అన్నీబోధపర్చాడు. మనకూ స్వాతంత్ర్యం వుందన్నాడు. మనశ్రమకు ఫలితందక్కాలన్నాడు అదేదో సంఘం ద్వారా గివర్నమెంటోడితో పోట్లాడొచ్చన్నాడు. కూలీలే కొన్నాళ్ళకు దేవుడన్నాడు. అబ్బా అని ఆశ్చర్యపోయాడు నర్శిమ్ములు. తర్వాత అతనికీ అనుభవ మొచ్చింది. ఇప్పుడతను కార్మికులనుండి - భారత రాజ్యాంగ హక్కుల వరకూ మాట్లాడ గలడు. ఏమైనా అతని బ్రతుకు మాత్రం మారలేదు. అతని బ్రతుకు దినదిన గండంగానే గడుస్తోంది. అతని ముగ్గురు కొడుకులూ మూడు హోటళ్ళలో క్లీనర్లుగా వున్నారు. ఒకడు చదువుతానంటే వీపు చిట్లగొట్టి పనికి పంపించాడు.

ఎవరో రిక్షా దగ్గరకు రావడం చూసి లేచి నిల్చున్నాడు. 'లక్ష్మీసదనం'కు బేరం - చాలా దూరం - ఆఖరికి రూపాయికి బేరం కుదిరింది.

"రూపాయి" కళ్ళ ముందాడుతూ నర్శిమ్ములు వంట్లో వుషారు పుట్టించింది. అరగంటలో ఆ వ్యక్తిని దింపి ఈలవేస్తూ తిరుగుముఖం పట్టాడు. దారిలో ఓ చిన్న గుడిసె దగ్గర రిక్షా ఆపి లోపలికి వెళ్ళి సురాపానీయం పుచ్చుకుని మళ్ళీ రిక్షాతొక్కనారంభించాడు.

వూళ్లోకి అడుగు పెడుతూండగా ఎక్కడనుండో ఒక కారు టర్నింగ్ స్పీడ్‌గా తిరిగింది. నర్శిమ్ములు కళ్లు జిగేల్‌మన్నాయి. రిక్షాను తప్పించడానికి ప్రయత్నించాడు. అప్పటికే ఆలస్యమైంది. కారు బలంగా రిక్షాని గుద్దింది. నర్శిమ్ములు ఎగిరి అవతల పడ్డాడు. ఒళ్ళంతా గీరుకుపోయింది. రిక్షాతుక్కు తుక్కు వయిపోయింది.

కార్లోనుండి ఒక వ్యక్తి రిక్షా డ్రైవర్ని తిడుతూ కిందికి దిగాడు. అతని నోట్లోనుంచి బ్రాందీ వాసన గుప్పుమంటోంది.

"ఏరా! కళ్లు కొవ్వెక్కాయా!!" అన్నాడా వ్యక్తి కోపంగా! నర్శిమ్ములు ఒళ్లు మండింది. "నాదేం తప్పులేదు. కారులో రాంగ్‌సైడు వచ్చావు. నీదే తప్పు." అన్నాడు మోటుగా.

జనమంతా కారువ్యక్తిదే తప్పని రిక్షావాణ్ణి సమర్థించారు. ఆ వ్యక్తి చుట్టూవున్న జనం సంగతి గ్రహించి నర్శిమ్ముల్ని చూసి "పోనీయ్! ఎవరిది తప్పయితే ఏంలే! పాపం బీదాడివి - వుంచుకో ఈ పాతిక." అన్నాడు.

"అక్కర్లేదు - నీదితప్పు - మా సంఘానికి రిపోర్టు చేస్తాను - మొత్తం రిక్షాడబ్బులు కట్టిస్తాను." అన్నాడు పెంకెగా.

నర్శిమ్ములు మాటలకు తను జంకాడు. జనం ఎక్కువయ్యారు. అతను నర్శిమ్మూర్తిని బ్రతిమాలాడు. నర్శిమ్ములు ససేమిరా ఒప్పుకోలేదు.

వెంటనే ఆ వ్యక్తి ప్రక్కనున్న ఒక షాపు కెళ్ళి సర్కిల్‌కి ఫోన్ చేశాడు. "హలో! నేను సదానందాన్ని మాట్లాడుతున్నా. ఒక చిన్న యాక్సిడెంటు అయింది. ఆ! రిక్షావాడిదే తప్పు - పైగా తప్పతాగి వున్నాడు వెధవ - అందుకే ఫోన్ జేశాను." అన్నాడు.

"ఓ! మీరా! గుడ్ యీవెనింగ్ సర్! వాణ్ణి మాసార్జెంటు వచ్చి లాకప్‌లో పడేస్తాడులెండి. మీరు మాసార్జెంటు రాగానే వాడినప్పగించి - స్టేట్‌మెంటు యిచ్చి వెళ్ళిపోండి" అన్నాడు.

అయిదు నిముషాల్లో సార్జెంటు వచ్చి నర్శిమ్ముల్ని లాక్కెళ్ళాడు. పోలీసుల జోక్యం వచ్చేసరికి నరసింహుల్ని సపోర్టుచేసిన జనం చెల్లాచెదురైపోయారు. ఠీవిగా కారులో కూర్చుని వెళ్ళిపోయాడు సదానందం.

సదానందం యింటికి వెళ్ళేసరికి ఒక కుర్రాడు వచ్చాడు. అసలే విసుగ్గావున్న సదానందం ఆ కుర్రాడి వైపు నిర్లక్ష్యంగా చూశాడు.

"నా పేరు సత్యమూర్తి సార్! బీదవాణ్ణి - ఏదైనా వుద్యోగం - దయచేసి—"

చర్రున కోపం వచ్చింది సదానందానికి.

"ఏవిటీ! బీదాడివా! అవునోయ్ మీరు బీదవాళ్ళయినా రూల్సు మాట్లాడతారుగా రూల్సు! మీకు సాయం చెయ్యడంకూడానా! నేనేం వుద్యోగాలు తేరగా పెట్టుకుని కూర్చున్నాననుకున్నావా? అసలిలాటి డర్టీరోగ్స్‌ను లోపలికి రానిచ్చిందెవరు? నేనేం చెయ్యను వెళ్లు - గెటవుట్!!" పెద్దగా అరిచాడు సదానందం.

ఈ హఠాత్పరిణామానికి నిర్ఘాంతపోతూ జారిపోయిన గుండెలతో బయటకు పరిగెత్తాడు పాపం! సత్యమూర్తి.

* * * * *

జనం! జనం! ప్రజ ప్రజ!! వారం రోజుల తర్వాతకూడా సెంటరు అదే జనంలో కిటకిటలాడుతోంది. మామూలుగా అన్ని రకాలవాళ్ళూ చేరారక్కడ! అన్ని వ్యాపారాలు సజావుగా సాగుతున్నాయి.

నాలుగు రోజులు జైల్లో కూర్చున్న నర్శిమ్ములు రిక్షా మళ్ళీ త్రొక్కుతూ సెంటర్లో బేరంకోసం ఎదురు చూస్తున్నాడు.

ఇంకొక ఇంజనీర్ ఎవరో రమ్మన్నారని కలుసుకోవడానికి వెళ్ళాలనుకుంటూ సత్యమూర్తి ఒక పెద్ద హోటల్‌కెళ్ళి మంచినీళ్లుతాగి పేవ్‌మెంట్ మీద నిల్చుని జనాన్ని చూస్తున్నాడు.

ఎయిర్ కండిషన్డు హోటల్లోనుండి ట్రిమ్ముగా మల్లెపూవులా బయటకొచ్చిన సదానందం గోల్డుఫ్లేక్ సిగరెట్ వెలిగించి కారులో కూర్చుని రమ్మీ ఆడడానికి క్లబ్బుకు బయల్దేరాడు.

"దేశమంటే మనుజులోయ్" అన్న గురజాడ వారి పాట ప్రతిధ్వని స్తున్నట్లు సెంటర్ సందడిగా వుంది.